

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії
Харківського національного
економічного університету
імені Семе́на Кузне́ця

Володимир ПОНОМАРЕНКО
2025 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)**

освітній ступінь «БАКАЛАВР»

спеціальність В2 «ДИЗАЙН»

освітньо-професійна програма «Дизайн»

Харків
2025

ВСТУП

Мета вступного випробування (творчого конкурсу) – перевірка рівня володіння абітурієнта певними навичками візуального мислення в галузі композиції і формоутворення та креативного мислення в галузі дизайну.

Для вступу на навчання з галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» за спеціальністю В2 «Дизайн», за освітньо-професійною програмою «Дизайн» проводиться вступне випробування (творчий конкурс). Конкурсне завдання є комплексним і вимагає поетапного вирішення поставлених завдань та складається з 2 частин (аналітичне есе та натюрморт).

Виконання конкурсного завдання дозволяє продемонструвати первинні навички креативного мислення, візуального мислення в галузі композиції та рисунка. Воно дозволяє оцінити аналітичні та креативні здібності, виявляє рівень підготовки, навички візуального мислення і художній смак абітурієнта.

У галузі креативних індустрій саме дизайн отримав ключову роль у формуванні конкурентоспроможності брендів та продукції, поєднуючи креативний пошук з аналітичним мисленням та організацію ефективної комунікації з майбутньою аудиторією, створюючи унікальні візуальні концепції та розвиваючи сучасні тенденції брендингу. Враховуючи постійний розвиток цифрових технологій та збільшення ролі дизайну в бізнесі, стає очевидною необхідність інтеграції дизайну в підприємницьку діяльність. Саме тому оцінка дизайнерських навичок та творчого потенціалу на етапі вступу є важливою передумовою успішного навчання та майбутньої професійної діяльності у сфері дизайну.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Для успішного виконання конкурсного завдання вступник має бути ознайомлений з теоретичними основами підходів до написання аналітичних есе та композиційної грамоти, закономірностями світлотіні та методами передачі об'єму, матеріалу та простору на зображувальній площині. Важливо чітко розуміти сутність творчого завдання та володіти навичками креативного мислення, вірно відтворити композиційний устрій об'єкта та співвідношення його частин.

Творчий конкурс складається з двох частин: аналітичного есе та натюрморту.

Аналітичне есе є складовою вступного випробування та дозволяє продемонструвати здатність до критичного мислення (здатність логічно аналізувати проблему, виділяти головні аспекти та формулювати переконливі аргументи), аналітичного мислення (уміння оцінювати докази і будувати логічно зв'язні аргументи), письмової комунікації (здатність чітко і грамотно висловлювати свої думки письмово, дотримуючись структури та стилю есе) та розгляду альтернативних точок зору (уміння враховувати різні перспективи і критично оцінювати контраргументи).

Натюрморт є складовою вступного випробування та дозволяє продемонструвати вміння правильно застосовувати композиційну грамоту, маючи практичні навички виконання рисунків (ескізів). Це включає здатність бачити пропорції, виявляти перспективні зміни, конструктивно розташовувати елементи на площині та використовувати світлотіні для моделювання об'ємних форм. Також необхідно вміти створювати тональний рисунок, де предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Творчий конкурс складається з двох етапів: написання аналітичного есе та виконання натюрморту. Кожен з цих етапів має свої вимоги та завдання, що допомагають оцінити рівень підготовки вступника як у теоретичному, так і в практичному аспекті.

Аналітичне есе дозволяє вступнику висловити свою думку щодо певного твердження (проблеми), окреслити свою позицію стосовно поданого питання, пояснити і аргументувати свою точку зору, використовуючи приклади і докази, розглянути можливі контраргументи та пояснити, чому вони менш переконливі та продемонструвати свої навички письмової комунікації (здатність до виразного та логічного формулювання думок у письмовій формі).

Тривалість виконання аналітичного есе складає *одну академічну годину*.

Аналітичне есе повинно бути добре структурованим і логічно побудованим (вступ, основна частина, висновок), демонструючи здатність вступника до самостійного мислення та творчої рефлексії. Важливою складовою є грамотність письма, чіткість і аргументація думок.

Матеріали для виконання завдання включають папір та ручка, а формат завдання – 2 аркуші паперу формату А-4.

Натюрморт – це практичне завдання, яке пов'язане з виконанням графічної композиції за обраними варіантами. Це не просто відтворення побаченого, а можливість продемонструвати особисте бачення, художнє чуття та вміння використовувати різноманітні виразні засоби графіки для створення переконливого та емоційного образу натюрморту. Важливо не лише правильно передати форму та пропорції предметів, а й розкрити їхній характер, створити певну атмосферу та передати власне ставлення до зображуваного. Натюрморт вимагає правильного вибору графічної мови, яка

найповніше передає задум, розкриваючи зміст, образність, форми та рисунок предметів. В процесі виконання завдання з натюрморту можуть використовуватись різні графічні техніки, це творчий підхід з додаванням текстури, зокрема лінеарне або плямове зображення, монохромне чи поліхромне вирішення. Важливим елементом цієї частини є вміння передавати емоційне сприйняття образів через такі засоби, як форма, пропорції, перспектива, фактура, ритмічність та колорит.

Тривалість виконання блоку творчого конкурсу зі натюрморту складає **дві академічні години**.

Матеріали для виконання завдання включають: папір, туш, олівці, акварель, гуаш, маркери (за вибором вступника), а формат завдання – 1 аркуш паперу формату А-3 або А4 (за вибором вступника).

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Аналітичне есе

1. Обиденна М. Як писати есе на різні теми. Київ : Український письменник, 2020. 132 с.
2. Дроботенко М. Практикум підготовки і написання есе. [Електронний ресурс]. – URL: file:///C:/Users/blyzn/Downloads/Drobotenko.pdf.
3. Методичні рекомендації щодо написання есе. [Електронний ресурс]. – URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0020qa-780c.pptx.html>

Натюрморт

1. Бондар Л. Illustration in Ukraine. Ілюстрація в Україні. Київ: CP Publishing, 2021. 208 с.
2. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію. Київ : ArtHuss, 2019. 176 с.

3. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
4. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
5. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
6. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 262 с.
7. Етвуд Р. Життя з візерунком. Колір, текстура та принти у вашій домівці. Київ : ArtHuss, 2021. 288 с.
8. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
9. Іттен Й. Наука дизайну та форми: Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
10. Лаптон Е., Коул Філіпс Дж. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 262с.
11. Печенюк Т. Кольорознавство. Львів: Грані-Т, 2009. 191 с.
12. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доповн. Київ : Кондор, 2018. 436 с.

4. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Творчий конкурс складається з двох етапів:

1. Аналітичне есе

На першому етапі вступник має виконати аналітичне есе, яке має наступні структурні елементи: вступ (привернення уваги, представлення теми есе, формулювання тези есе); основна частина (аргумент 1 та докази, які підтримують аргумент 1, аргумент 2 та докази, які підтримують аргумент 2,

аргумент 3 та докази, які підтримують аргумент 3); висновок (підсумовування основних аргументів есе, висновок).

Основними складовими есе є:

вступ: у цьому розділі необхідно привернути увагу фактами, цитатою, або загальним зіставленням з темою. Основною метою вступу є зацікавити і залучити увагу до есе;

теза (як складова вступу): ключове речення або декілька речень, що визначають головну думку. Теза повинна бути чіткою і лаконічною, в ній ви формулюєте головний аргумент, який будете розвивати в решті тексту;

основна частина: тут розкривається власна думка, яка аргументується прикладами, доказами, статистикою та іншими обґрунтуваннями. Рекомендовано користуватися параграфами для структурування ідеї та підтримки аргументів;

антитеза (необов'язково): можна висловити альтернативну точку зору чи контраргументи. Це допоможе показати глибоку обізнаність з темою та вміння розглядати різні погляди;

висновок: заключний абзац, який підводить підсумки есе, підкреслює головний аргумент.

Основними вимогами до аналітичного есе є: чітка структура та наявність усіх обов'язкових складових есе, розкриття теми з використанням прикладів або особистого досвіду, логічність висновків та коректна аргументація, обсяг від 500 до 700 слів.

2. Натюрморт

Другий етап складається з натюрморту. Завдання полягає у виконанні композиції на основі постановчого натюрморту з 4-5 предметами. У процесі виконання завдання необхідно звернути увагу на цілеобразність та виразність композиційного рішення, а також на перспективу, пропорції зображуваних предметів, домінування композиційного центру.

Основними вимогами до натюрморту є: грамотне розташування предметів на площині аркуша, створення цілісної та збалансованої

композиції, оригінальність композиційного рішення, використання світлотіні для створення об'єму, використання тональних контрастів для створення акцентів та настрою, оригінальність задуму та виконання, інтерпретація теми, а не лише копіювання натури та грамотне використання графічних матеріалів.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Оцінювання творчих робіт на вступному випробуванні передбачає, що результатом виконання завдань творчого конкурсу (аналітичне есе та натюрморт) повинна бути завершена творча робота, яка демонструє не лише технічні навички, а й розуміння композиції, колористики та принципів дизайну. Оцінка творчого потенціалу вступника базується не лише на параметрах, що відображають здатність до реалізації творчих ідей, але й на здатності до аналітичного мислення та осмислення теоретичних та практичних аспектів дизайну, що відображається через аналітичне есе.

Під час оцінювання важливо враховувати цілісність роботи: її завершеність, логічне побудування, естетичну доцільність та відповідність вимогам. Творча робота не повинна оцінюватися лише через окремі компоненти, такі як точність виконання або вибір матеріалів, але як система, в якій всі елементи взаємопов'язані і працюють разом, створюючи єдиний завершений образ.

У контексті вступного випробування це означає, що оцінка має бути комплексною: вона повинна враховувати не лише виконання практичних завдань (натюрморту), але й теоретичний рівень, відображений у аналітичному есе. Робота оцінюється з позицій виразності, логічної завершеності та відповідності естетичним і композиційним стандартам, а

також з урахуванням здатності вступника адаптувати свої ідеї до сучасних тенденцій розвитку креативних індустрій.

Рівень виконання робіт творчого конкурсу оцінюється за шкалою 100-200 балів.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу комісія з проведення творчого конкурсу допускає вступника до участі у конкурсному відборі. Вступник, які отримав менше 100 балів за роботу творчого конкурсу, не допускається до участі у конкурсному відборі.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Максимальна оцінка за виконання роботи вступного випробування (творчого конкурсу) складає 200 балів (як сума балів за два етапи) за умови виконання всіх вимог кожної з частин творчого конкурсу (аналітичне есе та натюрморт).

Критерії оцінювання аналітичне есе

Максимальна оцінка за виконання аналітичного есе складає 75 балів. Оцінювання здійснюється за шкалою, де кожен пункт може бути оцінений до 3 балів. Знімається до 3 балів за порушення кожного з визначених критеріїв.

№ з/п	Критерій	Показник знімається:*
1	Відповідність темі. Есе має відповідати заданій темі, не відхиляючись від основної ідеї. Повний розгляд усіх аспектів теми є обов'язковим	0-3
2	Формат есе. Дотримання встановлених вимог до аналітичного есе та стилю	0-3
3	Логічність викладу. Текст має бути чітким, з плавними переходами між абзацами та зрозумілим викладом думок	0-3
4	Глибина аналізу. Робота повинна містити глибокий критичний аналіз аргументів та контраргументів із відповідними висновками	0-3
5	Аргументація. Присутність тверджень, які підкріплені логічними аргументами, фактами або прикладами	0-3
6	Обґрунтованість висновків. Висновки відповідають викладеній тезі, аргументам та контраргументам	0-3

7	Правильність трактування теоретичних концепцій. Коректне застосування термінології та теоретичних положень	0-3
8	Структура есе. Чіткий поділ на структурні елементи, логічне розташування матеріалу	0-3
9	Грамотність. Відсутність орфографічних, пунктуаційних, морфологічних та синтаксичних помилок	0-3
10	Стилістична якість. Відповідність стилю написання, уникнення мовних штамів, кліше та канцеляризмів.	0-3
11	Креативність підходу. Використання нестандартних підходів, оригінальних ідей та самостійних висновків	0-3
12	Глибина дослідження теми. Згадування в есе додаткових джерел, їх аналіз та синтез інформації	0-3
13	Самостійність виконання. Відсутність плагіату в роботі, унікальність висновків, відсутність прямого копіювання джерел	0-3
14	Зв'язність тексту. Послідовність викладу, чіткий зв'язок між складовими есе та логічна узгодженість матеріалу	0-3
15	Відповідність вимогам до обсягу. Дотримання заданого обсягу тексту без надмірного скорочення чи перевищення	0-3
16	Відповідь вступу встановленим вимогам. Наявність вступної частини, чітке окреслення проблеми, вміння зацікавити	0-3
17	Відповідь тези встановленим вимогам. Наявність тези, чіткість і лаконічність тези	0-3
18	Відповідь основної частини встановленим вимогам. Наявність основної частини, аргументованість викладеного матеріалу в ній, детальний розгляд ключових аспектів теми	0-3
19	Відповідь висновків встановленим вимогам. Наявність висновків, узагальнення основних ідей, підведення підсумків, відповідність висновків змісту есе	0-3
20	Наявність та релевантність прикладів. Використання релевантних, точних і переконливих прикладів для ілюстрації тези в есе	0-3
21	Наявність критичного аналізу. Оцінка різних точок зору, наявність власної позиції та її аргументованість.	0-3
22	Цілісність тексту. Гармонійне поєднання всіх елементів роботи, узгодженість і завершеність викладу	0-3
23	Об'єктивність висновків. Відсутність необґрунтованих суджень, неупереджене висвітлення теми	0-3
24	Дотримання академічних стандартів. Присутність цитувань на джерела та матеріали, відповідність оформлення роботи загальноприйнятим нормам цитування та посилань	0-3
25	Різноманітність використання джерел. Залучення до огляду різноманітних джерел, наукових праць, критичних матеріалів, їх самостійна оцінка	0-3

*знімається:

- 3 бали – за відсутність критерію;
- 2 бали – за значне порушення критерію;
- 1 бал – за незначне порушення критерію.

Критерії оцінювання натюрморту

Максимальна оцінка за виконання натюрморту складає 125 балів. Оцінювання здійснюється за шкалою, де кожен пункт може бути оцінений до 5 балів. Знімається до 5 балів за порушення кожного з критеріїв.

№ з/п	Критерій	Показник знімається:*
1	Відповідність темі. Натюрморт відповідає заданій темі, ідея чітко простежується в усіх елементах роботи.	0-5
2	Оригінальність задуму. Унікальність творчої ідеї, нестандартний підхід до вирішення композиційного завдання.	0-5
3	Гармонійність композиції. Збалансованість усіх елементів, відповідність пропорціям та розташуванню об'єктів.	0-5
4	Логіка композиційного рішення. Послідовність розташування елементів, чітке візуальне сприйняття композиції.	0-5
5	Форма і пластика об'єктів. Коректне використання форми, плавність ліній, пластичність елементів.	0-5
6	Ритм і динаміка. Відчуття руху, ритмічність розміщення елементів, створення візуального балансу.	0-5
7	Колористичне рішення. Вдалий підбір кольорової гами, гармонійне поєднання відтінків.	0-5
8	Тональні співвідношення. Збалансованість світлотіньових відносин, правильна передача глибини.	0-5
9	Контраст і акценти. Використання контрасту для виділення ключових елементів композиції.	0-5
10	Просторове рішення. Глибина та перспективність, правильне розміщення об'єктів у просторі.	0-5
11	Фактурність і текстурність. Відображення фактури матеріалів, створення реалістичного ефекту.	0-5
12	Відповідність стилю. Дотримання вибраного стилю, єдність стилістичних елементів.	0-5
13	Композиційний центр. Чітке визначення головного акценту, правильне розташування головних і другорядних елементів.	0-5
14	Симетрія та асиметрія. Збалансоване використання симетрії або асиметрії у композиційному рішенні.	0-5
15	Пропорційність. Відповідність розмірів об'єктів у межах композиції, гармонійне співвідношення елементів.	0-5
16	Візуальна логіка. Зрозумілість композиційного рішення для глядача, чіткість взаємозв'язків між елементами.	0-5
17	Використання негативного простору. Вдало продуманий баланс між зайнятим і вільним простором.	0-5
18	Масштабність. Гармонійне співвідношення розмірів об'єктів відносно формату роботи.	0-5
19	Точність виконання. Охайність, правильність ліній, якість виконання деталей.	0-5
20	Технічна майстерність. Володіння технікою виконання, якість нанесення матеріалів.	0-5
21	Емоційна виразність. Здатність передати певний настрій, почуття або ідею через композицію.	0-5
22	Функціональність композиції. Чітке розуміння мети роботи, відповідність призначенню.	0-5

23	Естетичність. Загальна привабливість композиції, художня завершеність.	0-5
24	Загальне враження. Комплексна оцінка роботи, її виразність, емоційний та естетичний вплив.	0-5
25	Дотримання вимог завдання. Відповідність технічним вимогам, розміру, матеріалам, формату роботи.	0-5

*знімається:

- 5 балів – за відсутність критерію;
- 4 бали – за значне порушення критерію;
- 3 бали – за суттєве, але не критичне порушення критерію;
- 2 бали – за часткове порушення критерію;
- 1 бал – за незначне порушення критерію.

Ці критерії дозволяють комплексно оцінити як практичні навички, так і теоретичну підготовку вступника, підкреслюючи важливість не тільки технічного виконання, а й творчого, аналітичного підходу до роботи.

Голова комісії з проведення

вступного випробування

(творчого конкурсу)

Денис БОРИСЕНКО

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
_____ Володимир
ПОНОМАРЕНКО
«_____» _____ 2025 р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №
з ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ - ТВОРЧИЙ КОНКУРС

освітній ступень БАКАЛАВР
спеціальність В2 «ДИЗАЙН»
освітньо-професійна програма Дизайн

Завдання 1.

Тема аналітичного есе: Як дизайн впливає на успіх сучасного бізнесу.
Обсяг від 500 до 700 слів.

Завдання 2.

Натюрморт, як гра світла та тіні:
зосередження на ефектах освітлення та тіньових контрастах;
мінімалістична композиція, акцент на тональних градації.

Голова комісії з
творчого конкурсу

Денис БОРИСЕНКО